

20 Μαρτίου, 1990

[ΠΙΚΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, Δ/στές]

ΜΑΡΙΑ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ,

Εφεσείουσα,

v.

ΗΛΙΑ ΑΓΑΘΟΚΛΕΟΥΣ ΓΙΑΝΝΗ,

Εφεσίβλητου.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 7390).

5 Δίκαιον αποδείξεως — Πραγματική Μαρτυρία — Σημασία της — Δεν είναι μόνο γνώμονας για την κρίση σχετικά με την αξιοπιστία μαρτύρων και την αξιολόγηση των διίσταμένων εκδοχών, αλλά και οδηγός για τον έλεγχο των λεπτομεριών της μαρτυρίας σε θέματα στα οποία οι άμεσα αναμειγμένοι μπορεί να κάμουν λάθος, όπως οι αποστάσεις και ο χρόνος, που μεσολαβεί.

10 Οδικό ατύχημα — Είσοδος από πάροδο σε Λεωφόρο τετραπλής κατεύθυνσης με σκοπό στροφή δεξιά — Σύγκρουση με επερχόμενο από δεξιά του εισερχομένου όχημα, που κρατούσε την έξω λωρίδα της αριστερής πλευράς της Λεωφόρου — Σημείο συγκρούσεως 16 πόδια από την νοητή γραμμή του διαχωρισμού της Λεωφόρου από την πάροδο — Ίχνη τροχολιθώσεως του δευτέρου οχήματος μήκους 68 ποδών — Εύρημα ότι ο οδηγός του πρώτου οχήματος υπείχε αποκλειστική ευθύνη — Ουδείς λόγος δικαιολογών ανατροπή του προεβλήθη.

20 Οδικό ατύχημα — Βιαία σύγκρουση με ίχνη τροχολιθώσεως του ενός αυτοκινήτου οχήματος μήκους 68 ποδών — Απουσία άλλης μαρτυρίας σχετικά με την ταχύτητα του αυτοκινήτου οχήματος — Δεν μπορούσε να ευρεθεί ότι ο οδηγός του εν λόγω αυτοκινήτου οχήματος υπερέβαινε το όριο ταχύτητας των 30 μιλίων.

25 Τα γεγονότα της υπόθεσης αυτής σκιαγραφούνται στο δεύτερο από τα πιο πάνω περιληπτικά σημειώματα. Τα νομικά σημεία, που το Ανώτατο Δικαστήριο έθιξε απορρίπτοντας την έφεση, φαίνονται από το πρώτο και τρίτο από τα πιο πάνω περιληπτικά σημειώματα.

Η έφεση απορρίπτεται.

Αναφερόμενες αποφάσεις:

Haloumias v. The Police (1970) 2 C.L.R. 154

Meshiou v. Eleftheriou (1982) 1 C.L.R. 486.

Adamis and Another v. Eracleous (1982) 1 C.L.R. 746.

Charalambous and Another v. Kaifas (1986) 1 C.L.R. 278.

Teklina Ltd. v. N.P. Lanitis Co. Ltd. and Another (1987) 1 C.L.R. 614.

5

Christoforou v. Asproftas and Another (1988) 1 C.L.R. 441.

Χριστοδούλου v. Γρηγορίου (1989) 1 Α.Α.Δ. 178.

Έφεση.

Έφεση από την ενάγουσα κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας (Κραμβής, Ε.Δ.) 10 που δόθηκε στις 14 Απριλίου, 1987 (Αρ. Αγωγής 192/86) με την οποία η αγωγή της για ειδικές και γενικές αποζημιώσεις που υπέστη λόγω οδικού δυστυχήματος απορρίφθηκε.

Ε. Βραχίμη (Κα.), για την εφεσείουσα.

15

Κ. Δημητριάδης, για τον εφεσίβλητο.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ: Την απόφαση του δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής Γ.Μ. Πικής.

ΠΙΚΗΣ Δ. : Η Μαρία Ιωαννίδου, η εφεσείουσα, κρίθηκε από το πρωτόδικο δικαστήριο ότι έφερε αποκλειστική 20 ευθύνη για το οδικό δυστύχημα που επεσυνέβη στην Λεωφ. Γρ. Διγενή, στην Λευκωσία, σε σημείο κοντά στην συμβολή της με την οδό Ίωνος, που είχε ως αποτέλεσμα την βίαιη σύγκρουση μεταξύ των οχημάτων που οδηγούσαν οι διάδικοι. Η σύγκρουση έγινε όταν ο εφεσίβλητος 25 κατευθυνόταν κατά μήκος της λεωφόρου και ενώ η εφεσείουσα διασταύρωνε την λεωφόρο από τα αριστερά (σε σχέση με την πορεία του εφεσίβλητου) με πρόθεση να στρίψει δεξιά για να οδεύσει στην αντίθετη κατεύθυνση.

Η εφεσείουσα εισήλθε στην λεωφόρο από την πάροδο 30 Ίωνος. Η σύγκρουση έγινε μέσα στην λεωφόρο, σε από-

σταση 16 ποδών από την νοητική διαχωριστική γραμμή της Ίωνος με την Λεωφ. Γρ. Διγενή. Προτού μπει στην λεωφόρο, όπως είναι παραδεκτό, η εφεσείουσα σταμάτησε στο σημείο ελέγχου (ΑΛΤ), στην συμβολή των δυο οδών.

- 5 Η εκκίνηση για την διασταύρωση της λεωφόρου έγινε από εκείνο το σημείο.

- Η Γρ. Διγενή είναι λεωφόρος τετραπλής κατεύθυνσης με δύο λωρίδες πλεύσης σε κάθε πλευρά. Κατά το χρόνο της σύγκρουσης ο εφεσίβλητος οδηγούσε το όχημα του κατά μήκος της έξω λωρίδας, στην αριστερή πλευρά της λεωφόρου, ενώ η εφεσείουσα διασταύρωνε την λεωφόρο. Η ορατότητα από το σημείο όπου είχε σταματήσει η εφεσείουσα, πριν μπει στην λεωφόρο, προς την κατεύθυνση του εφεσίβλητου ήταν ανεμπόδιστη και παρείχε ευχέρεια 10 επισήμανσης των επερχόμενων οχημάτων. Ο αστυνομικός που διερεύνησε την υπόθεση επισκέφθηκε τον τόπο του δυστυχήματος και απεικόνισε σε σχέδιο την σκηνή και τα ευρήματά του. Το σημείο της σύγκρουσης εντοπίστηκε στην έξω λωρίδα, κατά μήκος της πορείας του εφεσίβλητου όπως είχε σηματοδοτηθεί από τα ίχνη τροχοπέδησης 20 που άφησε στο δρόμο, μήκους 68 ποδών. Το σημείο της σύγκρουσης, 16 πόδια από την συμβολή των δυο οδών, υποδηλώνει ότι η σύγκρουση έγινε σε ελάχιστη απόσταση και χρόνο μετά την είσοδο του οχήματος της εφεσείουσας 25 στην λεωφόρο.

- Ενώπιον του πρωτόδικου δικαστηρίου η εφεσείουσα ισχυρίστηκε ότι προχώρησε στον κύριο δρόμο όταν έκρινε ότι η κατάσταση της τροχαίας στην λεωφόρο της παρείχε λογική ευχέρεια να το επιτύχει χωρίς την δημιουργία αδικαιολόγητου κινδύνου. Σύμφωνα με την εκδοχή της το 30 όχημα του εφεσίβλητου βρισκόταν πίσω από προπορευόμενο αυτοκίνητο στην έσω λωρίδα, γεγονός που την ώθησε στην απόφαση να εισέλθει στον κύριο δρόμο ενόψει της απουσίας οποιουδήποτε εμποδίου στην έξω λωρίδα και 35 της συνεπαγόμενης ευχέρειας χρήσης της. Στο μεταξύ και ενώ το όχημα της εφεσείουσας άρχισε να εισέρχεται στην λεωφόρο, ο εφεσίβλητος προσπέρασε με μεγάλη ταχύτητα το προπορευόμενο όχημα καταλαμβάνοντας την έξω λω-

ρίδα του δρόμου, γεγονός που επέδρασε κατά την εκτίμηση της εφεσείουσας αποφασιστικά στην πρόκληση της σύγκρουσης.

Αντίθετα ο εφεσίβλητος υποστήριξε ότι σε όλο το διάστημα της διαδρομής του βρισκόταν σταθερά στην έξω λωρίδα και ότι το δυστύχημα επεσυνέβη λόγω της αλόγιστης εισόδου του οχήματος της εφεσείουσας στην πορεία του, γεγονός που κατέστησε την σύγκρουση αναπόφευκτη. Η ταχύτητά του δεν υπερέβαινε το επιτρεπόμενο όριο των 30 μιλίων ενώ η προσπάθειά του να αποφύγει την σύγκρουση φρενάροντας δεν είχε το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα λόγω της μικρής απόστασης που χώριζε τα δυο αυτοκίνητα.

Το πρωτόδικο δικαστήριο μετά από προσεκτική συνεκτίμηση της προφορικής μαρτυρίας και των συμπερασμάτων που μπορούσαν να εξαχθούν από την πραγματική μαρτυρία δέχτηκε την εκδοχή του εφεσίβλητου και απέρριψε εκείνη της εφεσείουσας ως αναξιόπιστη και ανεδαφική. Η πραγματική μαρτυρία, επεσήμανε, ταυτίζεται με την εκδοχή του εφεσίβλητου ως προς την πορεία που ακολούθουσε πριν το δυστύχημα και παράλληλα παρείχε ασφαλή οδηγό για τον έλεγχο των γεγονότων που προηγήθηκαν του δυστυχήματος σχετικά με τις αποστάσεις και την θέση των οχημάτων. Η σημασία και οι προεκτάσεις της πραγματικής μαρτυρίας η οποία προέκυψε από την ανίχνευση της σκηνής του δυστυχήματος έχει τονιστεί σε πολλές αποφάσεις. Δεν αποτελεί (η πραγματική μαρτυρία) μόνο γνώμονα για την κρίση της αξιοπιστίας των μαρτύρων και την αξιολόγηση των διιστάμενων εκδοχών, αλλά και οδηγό για τον έλεγχο των λεπτομερειών της μαρτυρίας σε θέματα στα οποία οι άμεσα αναμειγμένοι εύκολα μπορεί να κάμουν λάθος όπως οι αποστάσεις και ο χρόνος που μεσολάβει μεταξύ των διαδραματιζόμενων. (Βλ. μεταξύ άλλων *Haloumias v. The Police* (1970) 2 C.L.R. 154, *Meshiou v. Eleftheriou* (1982) 1 C.L.R. 486, *Adamis and Another v. Eracleous* (1982) 1 C.L.R. 746, 749, *Charalambous and Another v. Kaifas* (1986) 1 C.L.R. 278, and *Teklina Ltd v. A. P. Lanitis Co. Ltd & Another* (1987)

1 C.L.R. 614).

- Τα ευρήματα του δικαστηρίου ως προς τα πρωτογενή γεγονότα της υπόθεσης καθιστούσαν την απόφαση για απόδοση αποκλειστικής ευθύνης για το δυστύχημα στην
- 5 εφεσείουσα απόλυτα δικαιολογημένη. Όπως έχει επανειλημμένα διαπιστωθεί σε δικαστικές αποφάσεις οι οδηγοί οχημάτων που κατευθύνονται κατά μήκος της κύριας οδού έχουν προτεραιότητα και εύλογα μπορεί να αναμένουν ότι οι οδηγοί αυτοκινήτων που προσεγγίζουν την
- 10 κύρια οδό δεν θα παρεμβάλουν εμπόδια στην πορεία τους. Κάθε παρέμβαση στο δικαίωμα αυτό συνιστά παράβαση του καθήκοντος επιμέλειας που επιβαρύνει τους οδηγούς που προσεγγίζουν την κύρια οδική αρτηρία από τις παρόδους. (Βλ. μεταξύ άλλων *Christophorou v. Asproftas &*
- 15 *Apothet* (1988) 1 Α.Α.Δ. 441, και *Χριστοδούλου ν. Γρηγόριου* (1989) 1 Α.Α.Δ. 178.

- Στην υπό εκδίκαση έφεση τα ευρήματα του δικαστηρίου συγκλίνουν στο αδιαμφισβήτητο συμπέρασμα ότι η εφεσείουσα εισήλθε στον κύριο δρόμο όταν την χώριζε
- 20 μικρή μόνον απόσταση από το όχημα του εφεσείοντα, πράξη η οποία κατέστησε την σύγκρουση αναπόφευκτη. Η πράξη της ορθά κρίθηκε ότι συνιστούσε παράβαση του καθήκοντος της για επιμέλεια έναντι του εφεσίβλητου, η οποία την καθιστούσε υπεύθυνη για αμέλεια. Εξίσου δικαιολογημένο ήταν το συμπέρασμα ότι ο εφεσίβλητος δεν
- 25 παρέλειψε να κάμει οτιδήποτε το οποίο αναμενόταν απ' αυτόν για την αποφυγή της σύγκρουσης. Η προσπάθειά του να σταματήσει φρενάροντας ήταν υπό τις συνθήκες η μόνη δυνατή επιλογή.

- 30 Η κα Βραχίμη εισηγήθηκε ότι τα αποτυπώματα τροχολιθοβολίας του αυτοκινήτου του εφεσείοντα σε συνδυασμό με την βιαιότητα της σύγκρουσης και το χρόνο που κατά λογική συνέπεια πρέπει να είχε μεσολαβήσει μεταξύ της απόφασης για φρενάρισμα και της εφαρμογής της, σε συνάρτηση με την απόσταση που διανύεται στο ενδιάμεσο, καταδεικνύουν ότι ο εφεσίβλητος οδηγούσε με υπερβολική ταχύτητα, γεγονός που δεν λήφθηκε υπόψη στον καταμερι-

σμό της ευθύνης. Η θέση αυτή δεν τεκμηριώνεται από την μαρτυρία ούτε τέθηκε οτιδήποτε ενώπιον του δικαστηρίου που να καταμαρτυρεί ότι ίχνη τροχοπέδησης 68 ποδών υποδηλώνουν ταχύτητα πέραν του επιτρεπόμενου ορίου, ή πιο συγκεκριμένα ταχύτητα που συνιστούσε στα πλαίσια των γεγονότων της υπόθεσης παράβαση καθήκοντος οφειλόμενου στην εφεσείουσα. 5

Άλλη εισήγηση της δικηγόρου της εφεσείουσας ήταν ότι το δικαστήριο δεν αξιολόγησε σωστά ανακρίβειες στην μαρτυρία του εφεσίβλητου αναφορικά με τις αποστάσεις. 10 Οι ανακρίβειες αυτές επισημάνθηκαν από το δικαστήριο και είχαν ελεγχθεί με βάση την πραγματική μαρτυρία. Δεν κρίθηκαν όμως ότι υπονόμευαν την αξιοπιστία του εφεσίβλητου, εύρημα στο οποίο το πρωτόδικο δικαστήριο είχε την ευχέρεια να καταλήξει. Άλλο σημείο στο οποίο η κα. 15 Βραχίμη έκανε αναφορά ήταν η κατάσταση του δρόμου σε συνδυασμό με την εισήγηση ότι το θέμα δεν αξιολογήθηκε σωστά από το πρωτόδικο δικαστήριο. Εξέταση της απόφασης μας πείθει ότι και αυτό όπως και κάθε άλλο σημείο της μαρτυρίας εξετάστηκε προσεκτικά από το πρωτόδικο 20 δικαστήριο. Δεν έχει προβληθεί κανένας λόγος που να δικαιολογεί την επέμβασή μας με την πρωτόδικη απόφαση.

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα.